

POLITICKÉ VEDY / POLITICAL SCIENCES

Časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá / Journal for Political Sciences, Modern History, International Relations, security studies

URL of the journal / URL časopisu: <https://www.politickevedy.fpmv.umb.sk>

Author(s) / Autor(i): Veronika Džatková
Article / Článok: Recenzia na knihu: Teória verejnej politiky
Publisher / Vydavateľ: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov – UMB Banská Bystrica / Faculty of Political Sciences and International Relations – UMB Banská Bystrica
DOI: <https://doi.org/10.24040/politickevedy.2023.26.3.185-188>

Recommended form for quotation of the article / Odporúčaná forma citácie článku:

DŽATKOVÁ, V. 2023. Recenzia na knihu: Teória verejnej politiky. In *Politické Vedy*. Vol. 26, no. 3, pp. 185-188. ISSN 1335 – 2741. Available at: <https://doi.org/10.24040/politickevedy.2023.26.3.185-188>

By submitting their contribution the author(s) agreed with the publication of the article on the online page of the journal. The publisher was given the author's / authors' permission to publish and distribute the contribution both in printed and online form. Regarding the interest to publish the article or its part in online or printed form, please contact the editorial board of the journal: politicke.vedy@umb.sk.

Poskytnutím svojho príspevku autor(i) súhlasil(i) so zverejnením článku na internetovej stránke časopisu *Politické vedy*. Vydavateľ získal súhlas autora / autorov s publikovaním a distribúciou príspevku v tlačenej i online verzii. V prípade záujmu publikovať článok alebo jeho časť v online i tlačenej podobe, kontaktujte redakčnú radu časopisu: politicke.vedy@umb.sk.

Journal *Politické vedy* is provided under the conditions of Creative Commons Attribution 4.0 International CC BY 4.0. / Časopis *Politické vedy* je publikovaný na základe podmienok Creative Commons Attribution 4.0 International CC BY 4.0.

RECENZIA NA KNIHU: TEÓRIA VEREJNEJ POLITIKY

BOOK REVIEW: THEORY OF PUBLIC POLICY

Veronika Džatková*

KONEČNÝ, S.: *Teória verejnej politiky [Theory of Public Policy]*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach: Vydavateľstvo ŠafárikPress, 2021. 242 s. ISBN 978-80-574-0011-0.

Verejná politika, v posledných dekádach dynamicky sa rozvíjajúca spoločensko-vedná disciplína, vzbudzuje oblasť záujmu teoretikov v celosvetovom meradle a v podmienkach Slovenskej republiky o to viac, že ju v našich zemepisných šírkach zaraďujeme k málo prebádaným. Mladá oblasť skúmania sa o.i. prejavuje nejednoznačnosťou názorových stanovísk autorov publikácií o verejnej politike, konkrétne pri rozlišovaní resp. nerozlišovaní medzi jej teóriou a praxou.

Vzhľadom k vyššie uvedenému je o to prínosnejšie dielo slovenského autora doc. Ing. PhDr. **Stanislava Konečného**, PhD., MPA, ktorého dlhodobé vedecko-výskumné, projektové, pedagogické aktivity i praktické skúsenosti smerovali k analyzovaniu verejnej politiky a k publikovaniu vedeckej monografie s názvom *Teória verejnej politiky*. Autor v súčasnosti pôsobí na Katedre verejnej politiky a teórie verejnej správy, Fakulty verejnej správy, Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Publikácia je reflexiou na aktuálny stav poznania rozvoja verejnej politiky doma i v zahraničí. Primárnou ambíciou monografie je upriamiť pozornosť na vzájomné prepojenie medzi vznikom teórie verejnej politiky a hlavnými ukazovateľmi jej predmetu, ktorými sú verejný záujem, aktéri a nástroje.

Obsahovú štruktúru a náplň vedeckej monografie tvorí osem kapitol, v rámci

* Mgr. Veronika Džatková, PhD. pôsobí ako odborná asistentka na Katedre verejnej politiky a teórie verejnej správy, Fakulta verejnej správy, Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Popradská 66, 040 01 Košice, Slovenská republika, e-mail: veronika.dzatkova@upjs.sk.

ktorých ich logická nadväznosť umožňuje čitateľovi nadobudnúť dobrú orientáciu v predmetnej oblasti. Úvodná kapitola sústreďuje pozornosť na genézu historického vývoja so selekciou najmarkantnejšieho prínosu teoretikov politických vied, s detailnejším prihliadnutím na zmeny objektívnej a politickej reality v 18. a 19. storočí. Zvýšená pozornosť je venovaná vývoju teórie verejnej politiky v konotácii s už zmienenou vednou disciplínou - politické vedy. Druhá kapitola sa venuje jednému z parametrov predmetu verejnej politiky, a to záujmu. V prvom rade autor vymedzuje záujmy a verejné záujmy vo vedných disciplínach filozofie, ekonómie, práva a politológie. Následne objasňuje klasifikáciu individuálnych a nadindividuálnych záujmov. Charakteristickým znakom celého diela je vyzdvihnutie prepojenia verejnej politiky s inými vednými disciplínami. To sa odzrkadľuje aj v obsahu tretej kapitoly s názvom Verejnosť, v ktorej sú objasnené odpovede na otázky: Kto je oprávnený legitimizovať verejné záujmy? Čo znamená verejnosť? Akými postupmi verejnosť legitimizuje záujmy ako verejné záujmy? Logická nadväznosť štvrtej kapitoly spočíva v rozvinutí myšlienky legitimizácie verejných záujmov, pričom detailnejšie sú zodpovedané otázky: Ako sa legitimizácia uskutočňuje? Ako a prečo ľudia rešpektujú niektoré záujmy ako verejné? Na danom mieste je potrebné zdôrazniť, že záujmy vo verejnej politike by mali byť záujmy legitímne, avšak v praxi sa v mnohých prípadoch stretávame s politickou rétorikou vydávajúcou najrôznorodejšie záujmy za legitímne, avšak v skutočnosti ich takto nie je možné označiť. Z hľadiska aplikačnej praxe tvorí mimoriadne zaujímavú podkapitolu analyzovanie fenoménu NIMBY (angl. skratka Not In My Back Yard – (Nie na mojom dvore.) a riešenie konfliktov v hierarchii legitímnych záujmov. Aj podmienky Slovenskej republiky poskytujú široký diapazón príkladov odmietnutia legitímnej zmeny spadajúcej do oblasti ekologickej, sociálnej, či oblasti výrobnotechnologických štruktúr, a to práve z dôvodu negovania ich realizácie v blízkosti vlastného obydla.

V piatej kapitole je objektom záujmu ďalší ukazovateľ predmetu verejnej politiky, ktorým sú nositelia záujmov verejnej politiky, t.j. aktéri. V obsahu kapitoly sú klasifikované štyri systémy spoločenskej regulácie spolu s jej aktérmi, a to v podobe štátu, trhu, občianskej spoločnosti a cirkvi. Autor vyzdvihuje dôležitosť spoločenskej regulácie ako kreovanie materiálnych, právnych a iných životných podmienok ľudí za účelom realizovania sociálneho súladu a eliminácie spoločenských konfliktov. Zároveň je zdôrazňovaná úloha aktívneho občana v spoločnosti, resp. aktéra vo verejnej politike.

Posledný ukazovateľ predmetu verejnej politiky predstavujú nástroje verejnej

politiky tvoriace náplň šiestej kapitoly. Pod nástrojmi verejnej politiky rozumieme prostriedky, za pomoci ktorých je verejná politika uplatňovaná v celom jej cykle, od formulovania, cez implementáciu až po evaluáciu. Kapitola sa podrobne venuje právnym, ekonomickým, organizačno-administratívnym a informačným nástrojom, pričom nasledujúca klasifikácia a typológia nástrojov verejnej politiky je prezentovaná v prehľadom tabuľkovom zobrazení. V danom kontexte je potrebné vyzdvihnúť skutočnosť potvrdzujúcu dominanciu aktérov z prostredia štátu ako systému spoločenskej regulácie. Nositelia moci sa prostredníctvom nástrojov snažia aplikovať koncepcie, stratégie a zámery do praxe za účelom naplnenia stanoveného cieľa.

V predposlednej kapitole autor popisuje metódy v teórii verejnej politiky, s upriamením pozornosti na proces a už na inom mieste zmienený cyklus verejnej politiky, s odvolávaním sa na teórie **H. Lasswella**, **D. Eastona**, **Y. Drora** a ďalších. Popri podkapitole venujúcej sa A-A-A modelu, púta pozornosť model sociálnych sietí odzrkadľujúci koncept sociálneho kapitálu podľa **R. Putnama**.

Záverečná, v poradí ôsma kapitola, poukazuje na zlyhania verejnej politiky v najrôznejších podobách korupcie, od nízkoprahovej korupcie, tzv. malej korupcie, cez politické obchody, klientelizmus, papalášizmus, lobing, súkromnú korupciu i kartely a bid rigging. Nemalú pozornosť vyžaduje analyzovanie príčin existencie korupcie a vyzdvihnutie potreby systémových nástrojov boja s korupciou, ktorá je neoddeliteľne spätá o.i. s potrebou posilnenia transparentnosti. Na jej dosiahnutie je nevyhnutné zdôrazniť zavedenie systémových zmien zabezpečujúcich modernú správu vecí verejných založenú na participácii, otvorenosti a transparentnosti, s cieľom zvýšiť dôveru občanov voči krajine, v ktorej žijú a eliminovať tak jednu z hlavných príčin krízy zastupiteľskej demokracie vo forme averzie i nedôvery voči politike, politikom a politickým inštitúciám.

V závere je autorom popisovaná teória verejnej politiky „ako nenormatívna, pozitivistická veda, koncipovaná v empiricko-analytickej, resp. teoreticko-explanačnej paradigme a v priestore politických vied zaujímajúca miesto v bezprostrednom susedstve politológie, ale smerom k empiricky orientovanej politickej sociológii či sociológii politiky. Jej ďalší vývoj toto jej miesto určite ešte upresní.“ (s.217)

Monografické dielo predstavuje významný príspevok v rámci teórie verejnej politiky. Vďaka svojej teoretickej erudovanosti i metodologickému spracovaniu poskytuje komplexný a interdisciplinárny pohľad na verejnú politiku. Publikácia predstavuje efektívny nástroj výučbového procesu pre študentov odboru verejná

správa a politické vedy, ale rovnako slúži aj pre odbornú komunitu, keďže autor pri spracovaní diela čerpal z viac ako štyristo renomovaných domácich diel i prameňov zo zahraničnej proveniencie. Vedecká monografia predstavuje esenciálny, a zároveň veľmi potrebný zdroj šírenia vedomostí pre každého čitateľa zaujímajúceho sa o široké pokrytie najmarkantnejších tém spadajúcich pod oblasť verejnej politiky.